

2023-08-28

DNR IAF 2023/412

Cathrine Carlberg

Unionens arbetslöshetskassa

Beslut om föreläggande

Beslut

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) förelägger enligt 91 § andra stycket 4 punkten lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK) Unionens arbetslöshetskassa att senast den 18 september 2023 redogöra för de åtgärder som behövs för rättelse vad gäller rimliga handläggningstider inom kassans verksamhet.

Unionens arbetslöshetskassa ska därför lämna en handlingsplan som redovisar åtgärder för att senast den 29 december 2023 ha en genomsnittlig handläggningstid för förstagångsprövningar om maximalt 5 veckor.

IAF ser även allvarligt på att handläggningen av underrättelser från Arbetsförmedlingen tar för lång tid och vill därför påminna Unionens arbetslöshetskassa att rimliga handläggningstider också ska gälla för alla myndighetsutövande åtgärder.

Om Unionens arbetslöshetskassa inte vidtar de åtgärder som behövs för rättelse inom angiven tid och det förhållandet mot vilket anmärkningen riktats inte heller har undanröjts på något annat sätt kan IAF att med stöd av 92 § LAK komma att besluta om att Unionens arbetslöshetskassa helt eller delvis under en viss tid inte ska ha rätt till statsbidrag.

Bakgrund

Aktuella författningsbestämmelser i ärendet

Enligt 91 § andra stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK) får IAF förelägga en arbetslöshetskassa att inom en viss tid vidta de åtgärder som behövs för rättelse, om

1. en avvikelse har gjorts från kassans stadgar, denna lag, lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring eller de författningar och föreskrifter i övrigt som gäller för kassans verksamhet,
2. stadgarna inte längre uppfyller kraven enligt 5 §,
3. kassans tillgångar inte är tillräckliga, eller
4. någon annan allvarlig anmärkning kan riktas mot kassans verksamhet.

I 92 § LAK stadgas att om ett föreläggande enligt 91 § inte har följts inom den tid som angetts i föreläggandet och det förhållandet mot vilken anmärkningen riktats inte heller har undanröjts på något annat sätt, får IAF bestämma att arbetslöshetskassan helt eller delvis under en viss tid inte ska ha rätt till statsbidrag.

IAF:s bedömning

Unionens arbetslöshetskassa ska pröva ansökan om arbetslöshetsersättning vilket framgår av 47 § lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Prövning av ärenden som avgör en lagstadgad rättighet bör göras inom rimlig tid för den enskilde. Vad rimlig tid är kan finnas reglerat i lag eller får annars avgöras i praxis. Vad gäller arbetslöshetskassornas verksamhet finns ingen lagstadgad tid för handläggning av ärenden.

Arbetslöshetskassorna står under IAF:s tillsyn. Arbetslöshetskassorna står också under JO:s tillsyn vad gäller den del av verksamheten som omfattar myndighetsutövning. Kassornas handläggning av ärenden om arbetslöshetsersättning, inklusive omprövning av sådana beslut, innehåller myndighetsutövning. JO har tidigare uttalat (JO:s beslut 2023-02-20, dnr 3171-2022) att förvaltningslagens (2017:900), FL, bestämmelser därför bör vara vägledande för kassorna i handläggningen av sådana ärenden. För närvarande pågår det också ett lagstiftningsarbete som syftar till att FL i vissa fall ska tillämpas vid handläggningen hos en arbetslöshetskassa (se Ds 2021:24)

JO har också i beslut JO 2021/22 s. 42 uttalat att handläggningstiden vid en ansökan om ersättning i normalfallet inte bör överstiga en månad och att handläggningstiden i ett omprövningsärende inte bör överstiga sex veckor. När det gäller återkravsärenden bör utgångspunkten för en godtagbar handläggningstid vara fem veckor och när det gäller sanktionsärenden tre veckor. Alla ärenden kommer inte kunna avslutas inom dessa tidsramar, men det ankommer på arbetslöshetskassan att driva ärendet fram till avgörande. För att en längre handläggningstid ska kunna godtas måste det föreligga omständigheter som kan motivera varför det dragit ut på tiden. Detta föreläggande kommer efter att Unionens a-kassa under en längre period haft handläggningstider som överstiger vad IAF anser vara rimlig handläggningstid.

Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar IAF att Unionens arbetslöshetskassa enligt 91 § andra stycket 4 punkten LAK ska föreläggas att senast den 18 september 2023 redovisa de åtgärder som arbetslöshetskassan avser att vidtaga för att följa detta föreläggande.

Om Unionens a-kassa inte har följt föreläggandet inom den tid som anges i föreläggandet kan IAF att med stöd av 92 § LAK komma att besluta om att Unionens arbetslöshetskassa helt eller delvis under en viss tid inte ska ha rätt till statsbidrag.

Detta föreläggande har beslutats av generaldirektör Mathias Wahlsten med enhetschef Cathrine Carlberg som föredragande. I handläggningen av ärendet har även chefsjuristen Claire Melin medverkat.

Mathias Wahlsten
Generaldirektör

Cathrine Carlberg
enhetschef

Hur man överklagar

IAF:s beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Linköping. Beslutet skall överklagas skriftligen och i skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs.

Skrivelsen med överklagande skall ges in till den instans som har meddelat beslutet som i detta fall är IAF. Överklagandet ska ha kommit in till IAF inom tre veckor från beslutsdagen.